

Právní výklad k zákonnému zmocnění odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce, kterou se stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem

---

Komunálním odpadem se dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) rozumí **veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, který je uveden jako komunální odpad ve vyhlášce č. 381/2001 Sb.**, kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katalog odpadů“). Komunálním odpadem naproti tomu **není odpad vzniklý u právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání.**

Obec jakožto právnická osoba je ve vztahu k odpadu vzniklému její činností původcem odpadu, vztahují se na ni stejně jako na ostatní právnické osoby povinnosti původce dle zákona o odpadech.

Vedle toho ovšem **zákon o odpadech činí obec odpovědnou také za nakládání s komunálním odpadem**, neboť podle § 4 odst. 1 písm. w) tohoto zákona pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce (tj. v nepodnikatelské činnosti fyzických osob), se **za původce odpadů považuje obec, a to od okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místo k tomu určené.** Tímto okamžikem se také obec stává vlastníkem komunálních odpadů. K dosažení lepšího plnění svých povinností původce ve vztahu ke komunálním odpadům obec podle § 17 odst. 2 zákona o odpadech ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území (dále také „systém nakládání s komunálním odpadem“). Obecně závaznou vyhláškou může stanovit rovněž systém nakládání se stavebními odpady produkovanými na jejím katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami.

Ústavní soud k problematice obecně závazných vyhlášek upravujících systém nakládání s komunálním odpadem opakovaně judikuje (naposledy tak učinil v nálezu

sp. zn. Pl. ÚS 46/06 ze dne 21. října 2008 ve věci obecně závazné vyhlášky města Mariánské Lázně), že materie zpracovaná v zákoně o odpadech je natolik kogentní a komplexní, že **obec není oprávněna postupovat v otázkách spadajících pod režim tohoto zákona jinak, než v něm výslovně stanoveným způsobem**, tj. obec pouze v samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, případně včetně systému nakládání se stavebním odpadem, produkovaným na jejím území nepodnikajícími fyzickými osobami. Obecně závaznou vyhláškou stanovící systém nakládání s komunálním odpadem není možné regulovat otázky již upravené zákonem o odpadech.

A) System nakládání s komunálním odpadem

Pokud obec zavede systém nakládání s komunálním odpadem na svém území prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, měla by, co se týká obsahu takové obecně závazné vyhlášky, především přihlídnout k ustanovení § 17 odst. 5 zákona o odpadech, podle kterého **jsou nepodnikající fyzické osoby (dále jen „fyzické osoby“) a původci odpadů zapojení do systému obce povinny v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídít a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud s odpadem nenakládají nebo se jej nezbavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech**. Určení míst k odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů však nemusí být součástí obecně závazné vyhlášky, obec může zvolit i jiný způsob, prostřednictvím kterého určí místa k odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů (např. úřední deska obecního úřadu, výleповé plochy, místní tisk, místní rozhlas, internet aj.). Obecně závazná vyhláška by však měla minimálně informovat o tom, prostřednictvím kterého z informačních kanálů budou konkrétní místa určená pro odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů zveřejněna. Ministerstvo vnitra přesto doporučuje upravit celý systém nakládání s komunálním odpadem formou obecně závazné vyhlášky, a to včetně komplexního určení míst v souladu s § 17 odst. 3 zákona o odpadech.

Pro fyzické osoby plyne povinnost dodržovat pravidla stanovená obecně závaznou vyhláškou obce pro třídění a předávání komunálních odpadů k využití a odstraňování **přímo ze zákona o odpadech**. Případy **nedodržování těchto povinností** fyzickými osobami budou ve většině případů naplňovat skutkovou podstatu přestupku podle příslušných ustanovení zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“). Pro právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání se povinnost dodržovat pravidla stanovená obecně závaznou vyhláškou obce stává závazná v případě, že se zapojí do systému nakládání s komunálním odpadem obce uzavřením smlouvy. Porušení povinností stanovených v obecně závazné vyhlášce ze strany těchto

osob lze sankcionovat jako správní delikt. Právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání lze za využívání systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálními odpady bez písemné smlouvy s obcí postihnout dle § 66 odst. 1 zákona o odpadech.

K zajištění podmínek pro plnění svých povinností původce komunálního odpadu podle § 16 odst. 1 písm. a) až f) zákona o odpadech obec stanoví obecně závaznou vyhláškou pravidla pro oddělené soustředování komunálních odpadů a jejich třídění a pravidla pro předávání odpadů k odstraňování a využití. Soustředování může být zajišťováno jak formou shromažďování odpadů, tak nastavením pravidel pro předávání odpadů přímo do zařízení pro nakládání s odpady. Fakticky tedy může být povinnost obce splněna jak přímým předáváním do zařízení ke sběru odpadů, tak shromažďováním odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním za podmínek stanovených prováděcí vyhláškou č. 321/2014 Sb. o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů (dále jen „vyhláška č. 321/2014 Sb.“). Oddělené soustředování představuje odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů, a to minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů (minimálně rostlinného původu) odděleně nebo společně (pokud to neohrozí možnost jejich další recyklace - viz vyhláška č. 321/2014 Sb.), a to na místa k tomu určená obcí.

A1) Shromažďování odpadů

Shromažďováním odpadů se dle § 4 odst. 1 písm. g) zákona o odpadech rozumí jejich krátkodobé soustředování do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady.

Obce jsou oprávněny svými obecně závaznými vyhláškami především stanovit, které složky komunálních odpadů jsou fyzické osoby povinny vytřídit a odkládat na určená místa v souladu s obecně závaznou vyhláškou odděleně od zbytkového směsného komunálního odpadu. Jedná se o odpady určené k dalšímu využití, minimálně papír, plasty, sklo, kovy, biologické odpady rostlinného původu a nebezpečné odpady. Rozsah a způsob zajištění odděleného soustředování je stanoven vyhláškou č. 321/2014 Sb., kterou je obec povinna řídit se při zajišťování míst pro oddělené soustředování těchto odpadů. Zmocnění vydání této vyhlášky je dáno ustanovením § 17 odst. 3 zákona o odpadech, které umožňuje stanovit podrobnosti a rozsah zajišťování odděleného soustředování. Vyhláška vymezuje minimální požadavky na rozsah a způsob zajištění odděleného soustředování jednotlivých složek komunálních odpadů. Ke shromažďování jednotlivých složek komunálních odpadů pak obec může určit typy sběrných nádob, v nichž jsou fyzické osoby povinny tyto složky komunálních odpadů shromažďovat, a jejich stanoviště.

Ze zákona o odpadech implicitně vyplývá, že při určení míst pro odkládání odpadů nemůže obec jednat libovolně, ale taková místa musí splňovat takové podmínky, že bude zajištěno plnění povinností obce jako původce komunálního odpadu. Z toho pak vyplývá, že součástí systému nakládání s komunálním odpadem nejsou místa, kde odkládaný odpad (nikoliv odpad komunální) získává přímo třetí osoba odlišná od obce (např. sběrný odpadů, výkupny odpadů apod.). Zákon o odpadech neomezuje obec v tom, aby určila jako místo pro odkládání odpadů zařízení provozované oprávněnou osobou, zároveň však musí zajistit, ať již smluvně či přítomností vlastních zaměstnanců, plnění povinností původce odpadu (zejména vedení evidence komunálního odpadu). Pokud obec jako původce komunálního odpadu poté, co se stane vlastníkem komunálního odpadu, převádí vlastnictví na provozovatele zařízení (oprávněnou osobu), postupuje v souladu s § 16 odst. 1 písm. c) zákona o odpadech.

Pokud se týká sběrných nádob na směsný komunální odpad a pravidel pro jeho shromažďování, obec může svojí obecně závaznou vyhláškou v mezích své zákonem vymezené věcné působnosti dle § 17 odst. 2 zákona o odpadech a ke konkretizaci povinností stanovených v § 17 odst. 5 tohoto zákona mj.:

- stanovit povinnost zajistit pro shromažďování odpadu sběrné nádoby stanoveného typu o dostatečném objemu,
- stanovit fyzickým osobám povinnost plnit sběrné nádoby tak, aby je bylo možno uzavřít a odpad z nich při manipulaci nevypadal,
- stanovit zákaz odkládat do sběrných nádob jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou jednotlivé nádoby určeny,
- stanovit zákaz v nádobách shromážděné komunální odpady udupávat či zhutňovat.

Stanoviště sběrných nádob je místo, kde jsou sběrné nádoby trvale nebo přechodně umístěny pro účely shromažďování odpadů a jejich následného předání k využití nebo odstranění. Stanoviště sběrných nádob mohou být individuální nebo společná pro více uživatelů. Obec může v mezích zákonného zmocnění dle § 17 odst. 2 zákona o odpadech ke konkretizaci povinností stanovených § 17 odst. 5 tohoto zákona obecně závaznou vyhláškou:

- uložit povinnost přistavit sběrné nádoby na směsný komunální odpad v určené dny a doby na určená místa, kde shromážděný odpad ze sběrných nádob převezme oprávněná osoba.

Naproti tomu v souladu s konstantní judikaturou Ústavního soudu **nemůže obec** při stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání, a odstraňování komunálních odpadů **upravovat problematiku regulovanou zákonem o odpadech** – tj. zejména:

- upravovat zákaz spalování odpadů,
- stanovovat povinnosti vztahující se k nakládání s ojetými pneumatikami,
- stanovit povinnosti svozové společnosti jakožto oprávněné osoby ve smyslu § 4 odst. 1 písm. x) zákona o odpadech.

Tím však není vyloučena možnost převzetí dikce zákona do právního předpisu obce, bude-li to odůvodněno potřebou systematické úpravy. Citaci právního předpisu je ovšem třeba zařadit s odkazem na zdroj, který bude uveden např. v poznámce pod čarou.

Obecně závaznou vyhláškou stanovící systém nakládání s komunálními odpady **dále není možné:**

- omezovat závaznost obecně závazné vyhlášky pouze na osoby s trvalým pobytem v obci a majitele rekreačních objektů (obec na základě § 17 odst. 2 zákona o odpadech stanoví systém nakládání s komunálním odpadem, přičemž komunálním odpadem je odpad vznikající na území obce při činnosti všech fyzických osob),
- stanovit, že se může komunální odpad v obci třídit nad rámec obecně závaznou vyhláškou určených složek i na další složky určené obecním úřadem či radou obce (obec je oprávněna stanovit systém třídění komunálního odpadu na základě § 17 odst. 2 zákona o odpadech pouze obecně závaznou vyhláškou, kterou schvaluje zastupitelstvo obce),
- stanovovat povinnosti v rámci zpětného odběru (problematika již řešena zákonem o odpadech, přičemž se jedná o zpětný odběr výrobků a nikoliv komunálního odpadu),
- stanovovat skutkové podstaty přestupků a jiných správních deliktů a sankce za jejich spáchání (upravuje zejména přestupkový zákon a další zvláštní zákony),
- ukládat fyzickým osobám povinnost nepoškozovat sběrné nádoby (upraveno zejména v § 50 odst. 1 přestupkového zákona),
- stanovit povinnosti umístit sběrné nádoby pouze mimo pozemní komunikace či naopak zákaz umísťovat sběrné nádoby na pozemní komunikace (z důvodu kolize s úpravou § 29 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje zákaz umísťovat bez příslušného povolení na vozovkách, dopravních ostrůvcích a krajnicích dálnice, silnice a místní komunikace umísťovat jiné předměty než dopravní značky a zařízení, a v § 47 odst. 1 písm. h) přestupkového zákona).

Vzhledem k tomu, že podstatou obecně závazné vyhlášky obce je stanovit systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území je vhodné, aby byly obecně závazné vyhlášky příslušné obce vydány minimálně v rozsahu a dle požadavků stanovených vyhláškou

č. 321/2014 Sb., která stanovuje podrobnosti k oddělenému soustředování složek komunálních odpadů. Vzhledem k tomu, že fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému obce jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud tedy s odpadem nenakládají nebo se jej nezbavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech, lze považovat za velmi podstatné, aby rozsah stanovený obecně závaznou vyhláškou obce odpovídal minimálně rozsahu, který je stanoven v prováděcí vyhlášce č. 321/2014 Sb. Dle obecně závazné vyhlášky se budou následně řídit všechny fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému obce. **I v případě, že obec nevydá obecně závaznou vyhlášku o stanovení systému nakládání s komunálním odpadem, je povinna dle § 17 odst. 3 zákona o odpadech a prováděcí vyhlášky č. 321/2014 Sb. zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými osobami na jejím katastrálním území.**

A2) Oddělené soustředování složek komunálního odpadu

Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologických odpadů rostlinného původu. Mezi nebezpečné odpady, jejichž oddělený sběr je nezbytné zajistit, patří: zbytky barev a spotřební chemie, zářivky, rozpouštědla a další nebezpečné odpady; mezi papírové odpady: noviny, časopisy, reklamní letáky, sešity, kancelářský papír, kartonové obaly, papírové obaly od potravin a spotřebního zboží, jiné papírové a lepenkové obaly a odpady; mezi plastové odpady: plastové obaly od potravin a spotřebního zboží (PET láhve, plastové nádoby a láhve, kelímky a krabičky od potravin, sáčky, fólie), výrobky z plastů, polystyren, jiné plastové obaly a odpady; mezi skleněné odpady: láhve od nápojů a potravin, skleněné nádoby, tabulové sklo, jiné skleněné obaly a odpady; mezi kovové odpady: nápojové plechovky, plechovky od potravin, nádoby od kosmetiky, víčka, hliníkové a železné předměty, drobné kovové předměty, ostatní kovové obaly a odpady; mezi biologické odpady rostlinného původu: odpady ze zahrad - posekaná tráva, pěstitelské odpady, seno, listí, křoviny, spadané ovoce, odpady ze zeleniny, kůra, ořezané části stromů, drobný odpad ze zpracování dřeva, dřevo, kuchyňské odpady rostlinného původu a jiné biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu. Obec je povinna zajistit možnost odevzdat na místa k tomu určená jednotlivé složky komunálních odpadů (nebezpečné odpady, papír, plasty, sklo, kovy, biologické odpady rostlinného původu) v takovém rozsahu, který umožní maximální třídění těchto složek komunálních odpadů. Nestačí tedy pouze oddělené soustředování vybrané komodity komunálních odpadů např. pouze PET lahve nebo plechovky.

V případech sběru biologických odpadů rostlinného původu (odpady ze zahrad, kuchyňské odpady rostlinného původu) lze připustit, že se může jednat o sběr dvou druhů odpadů katalogových čísel, 20 02 01 Biologicky rozložitelný odpad (ze zahrad) a 20 01 08

Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven (kuchyňské odpady rostlinného původu). Biologický odpad rostlinného původu se zařadí pod to katalogové číslo odpadu, jehož poměrná část odpadu je v odděleném sběru zastoupena ve vyšší míře. V tomto případě, kdy většinový podíl zaujímají odpady ze zahrad, je vhodné, aby byl tento odpad zařazen pod katalogové číslo 20 02 01 Biologicky rozložitelný odpad. Takovéto soustředování nevyžaduje souhlas k upuštění od třídění, protože § 17 odst. 3 je vůči § 16 odst. 2 zákona o odpadech speciálním ustanovením. Za předpokladu, že obec umožní společné soustředování biologických odpadů rostlinného původu s biologickým odpadem živočišného původu (samozřejmě s ohledem na ochranu zdraví, životního prostředí a následný způsob využití - viz požadavky vyhlášky č. 321/2014 Sb.), tento odpad bude zařazen pod katalogové číslo 20 01 08 Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven (živočišného původu). Důvodem je zejména speciální nakládání s tímto druhem odpadu v zařízeních k tomu určených, a to s ohledem na ochranu veřejného zdraví a životního prostředí.

Dle vyhlášky č. 321/2014 Sb. je povinnost zajistit místa pro oddělené soustředování biologicky rozložitelného komunálního odpadu splněna také v případě, že obec má na svém území zavedený systém komunitního kompostování, do kterého je umožněno odevzdávat veškeré rostlinné zbytky z údržby zeleně a zahrad vznikající na území obce. To znamená, že pokud je v obci obecně závaznou vyhláškou vydanou v souladu s § 10a zákona o odpadech zaveden systém sběru a shromažďování rostlinných zbytků z údržby zeleně a zahrad na území obce a jejich následného zpracování v systému komunitního kompostování, nemusí obec zajišťovat oddělené shromažďování biologických odpadů a povinnost vyplývající z vyhlášky je splněna.

Vyhláška č. 321/2014 Sb. stanovuje rozsah zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů ve vztahu k biologickým odpadům rostlinného původu, a to minimálně pro období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku. V případě papírových, plastových, skleněných a kovových odpadů, je stanoven požadavek, aby místa pro oddělené soustředování těchto odpadů byla obcí zajištěna celoročně.

U nebezpečných odpadů se stanovený systém odděleného sběru nemění oproti systému, který byl nastaven na základě dosavadní právní úpravy v zákoně o odpadech, tj. stanovenou povinnost zajištění místa pro oddělené soustředování nebezpečných odpadů obec splní dle § 4 vyhlášky č. 321/2014 Sb. určením místa k soustředování nebezpečných odpadů ve stanovených termínech, minimálně však dvakrát ročně.

Současně vyhláška č. 321/2014 Sb. stanovuje způsob zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů, kdy tento může obec provádět prostřednictvím sběrných dvorů, zařízení podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech

a v případě biologicky rozložitelných komunálních odpadů také prostřednictvím malých zařízení podle § 33b téhož zákona, velkoobjemových kontejnerů, sběrných nádob, pytlového způsobu sběru, nebo kombinací těchto způsobů.

V otázce přístupnosti míst pro oddělené soustředování jednotlivých složek komunálních odpadů je nezbytné zaměřit se na účel této právní úpravy. Při přísném jazykovém výkladu textu zákona a prováděcí vyhlášky by bylo možné dojít k závěru, že obce mají povinnost zajistit přístup k místům pro odkládání všech složek s výjimkou nebezpečných odpadů každý den po dobu 24 hodin. S ohledem na další povinnosti, které mají obce jako původci odpadů, jako například povinnost zajistit odpady před jejich znehodnocením, odcizením nebo únikem, však takový výklad není přípustný. Při výkladu, který se zaměřuje na smysl existence samotného opatření v zákoně o odpadech, kterým je vytřídění jednotlivých materiálových složek komunálních odpadů ze směsného komunálního odpadu, lze konstatovat, že účelem dané povinnosti určené obcím je, aby zajistily přístupnost míst pro oddělené soustředování jednotlivých složek tak, aby jejich odklonění bylo efektivně umožněno, což znamená zajistit minimálně takovou frekvenci přístupnosti míst pro oddělené soustředování, která občany dostatečně motivuje, aby sami ve svých domácnostech měli tyto odpady shromážděny odděleně, aniž by je to výrazným způsobem zatěžovalo. U papíru, plastů, skla, kovů a biologických odpadů se tak jedná o minimální termín zpřístupnění těchto míst alespoň jeden den v týdnu, a to v takovém časovém rozsahu, aby bylo umožněno všem fyzickým osobám odpady na určené místo odložit.

Z § 17 odst. 3 zákona o odpadech vyplývá, že je obec povinna zajistit místa pro veškerý produkovaný komunální odpad. **Nelze tedy obecně závaznou vyhláškou ani jakýmkoliv jiným způsobem omezovat produkci komunálního odpadu jednotlivými fyzickými osobami**, například stanovováním maximálního množství komunálního odpadu, který obec od fyzických osob převezme. Obec musí umožnit odložení veškerého komunálního odpadu.

Za předpokladu, že obec stanoví oddělené soustředování nápojových kartonů (např. krabice od džusů, vín, mléčných výrobků) s jinou komoditou komunálních odpadů např. nápojový karton – papír, nápojový karton – plast, je nutné nastavit systém odděleného sběru co nejefektivněji, a to s ohledem na možnosti následného dotřídování a recyklace odpadů. Nelze jednoznačně říci, s jakou komoditou se doporučuje nápojový karton sbírat, vždy záleží na následném způsobu využití. Pokud by mělo dojít ke zhoršení využitelnosti komodity komunálních odpadů, nedoporučuje se sběr nápojových kartonů společně s jinou komoditou provádět.

B) Systém nakládání se stavebním odpadem

V katalogu odpadů je stavební odpad uveden ve skupině 17 – „Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)“, zatímco komunální odpad je uveden ve skupině 20 – „Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), a to včetně složek z odděleného sběru“.

Z výše uvedených ustanovení tedy vyplývá, že **stavební odpad není odpadem komunálním** ve smyslu definice dané § 4 odst. 1 písm. b) zákona o odpadech.

Obec je tedy oprávněna stanovit, na základě zmocnění daného § 17 odst. 2 zákona o odpadech, systém nakládání se stavebním odpadem, produkovaným na jejím katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami, avšak obec není původcem stavebního odpadu (jako je tomu u odpadu komunálního podle § 4 písm. b) druhá a třetí věta) a není ze zákona o odpadech povinna (a ani oprávněna) s tímto odpadem nakládat jako jeho původce. Její zákonná role končí tím, že svou obecně závaznou vyhláškou může stanovit systém nakládání se stavebním odpadem pro jednotlivé fyzické osoby. Fyzické osoby, jsou samy povinny nakládat s tímto odpadem v souladu se zákonem o odpadech a případně také se systémem stanoveným příslušnou obecně závaznou vyhláškou obce a nést náklady vzniklé v souvislosti s nakládáním se stavebním odpadem. Z toho vyplývá, že obec není oprávněna v obecně závazné vyhlášce otázku případných plateb a úhrad ve vztahu k nakládání se stavebním odpadem nijak upravovat či určovat, komu budou hrazeny.

C) Čistota stanovišť sběrných nádob umístěných na veřejných prostranstvích v obci

Oblastí související věcně se systémem nakládání s komunálními odpady je problematika znečištění veřejných prostranství okolo sběrných nádob na komunální odpad umístěných na stanovištích, která se nacházejí na veřejných prostranstvích.

Případy odložení komunálního odpadu mimo určené nádoby na veřejná prostranství zpravidla naplní skutkovou podstatu přestupku dle § 47 odst. 1 písm. d), h), i) přestupkového zákona či případně podle povahy znečištění také dle § 47b písm. d) přestupkového zákona.

Nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 46/06 (Mariánské Lázně) ze dne 21. října 2008 a sp. zn. Pl. ÚS 47/06 (Sušice) ze dne 2. června 2009 byla zrušena ustanovení obecně závazných vyhlášek upravujících v rámci místních záležitostí veřejného pořádku oblast znečištění veřejných prostranství, a to v případě prvního citovaného nálezu ustanovení obsahující mj. zákaz odhazování smetí a odpadků na zem, a v případě druhého citovaného nálezu ustanovení obsahující povinnost každého neprodleně odstranit nebo na

své náklady zajistit odstranění způsobeného znečištění veřejného prostranství. V obou případech tak Ústavní soud učinil právě s poukazem na kolizi těchto ustanovení s § 47 odst. 1 písm. d) a g), resp. také písm. h), (dle aktuálního znění přestupkového zákona se jedná o písm. d), h) a i)) a § 47b písm. d) zákona o přestupcích a s odůvodněním, že stanovením těchto povinností se obec pohybovala mimo svoji zákonem vymezenou působnost.

Na základě uvedené judikatury Ústavního soudu je tak možno dovodit, že obecně závaznou vyhláškou obce nelze **uložit povinnost udržovat okolí sběrných nádob umístěných na veřejném prostranství čisté, a to ani v souvislosti se stanovením systému nakládání s komunálním odpadem. Znečištění okolí sběrných nádob umístěných na veřejném prostranství je totiž již regulováno zákonem, a to v § 47 odst. 1 písm. d), h), i) a případně také v § 47b písm. d) přestupkového zákona.** Tím není vyloučena možnost převzetí dikce zákona do právního předpisu obce, bude-li to odůvodněno zejm. potřebou systematické úpravy, v takovém případě ovšem porušení povinnosti bude postihováno podle uvedených ustanovení přestupkového zákona, nikoliv podle § 46 odst. 2 téhož zákona.

-
- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
  - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-

Aktualizováno k datu: 1. ledna 2015

Zpracoval: Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ve spolupráci s odborem odpadů Ministerstva životního prostředí